

Stanovisko hlavného kontrolóra mesta **k návrhu rozpočtu mesta Ilava na roky 2012 až 2014**

V zmysle § 18, ods.1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, predkladám odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu na roky 2012 – 2014. Toto odborné stanovisko bolo spracované v súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

I. Východiská, zákonnosť, metodika spracovania rozpočtu

Podobne ako v minulých obdobiach, aj pre rok 2012 bola príprava rozpočtu mesta poznamenaná snahou o uzavretie a odsúhlasenie jednotlivých rozpočtových kapitol nového plánovacieho nástroja mesta ešte v starom roku. Nielen z dôvodu stanovenia jasných cieľov, priorít a výhľadov, čo všetko musí mesto v novom hospodárskom období akceptovať a čo všetko si bude môcť a nemôcť dovoliť, ale i z dôvodu bezproblémového rozbehu nových finančných operácií a plánovaných aktivít. Niektoré očakávania vo vzťahu k uzákoneniu štátneho rozpočtu pre rok 2012 spôsobili, že schválenie rozpočtu sa napokon odsunulo na úvod nového rozpočtovaného obdobia, teda na úvod nového roku 2012.

Samotná filozofia prípravy mestského rozpočtu na rok 2012, ako východiskového rozpočtu pre rozpočty nasledujúcich rokov 2013 a 2014, vychádzala z osvedčenej filozofie celoročných ekonomických analýz a očakávaní hospodárskych výsledkov kalendárneho roka 2011 a súčasný návrh bol výsledkom jeho dvojetapovej prípravy.

Problematika 1. etapy návrhu rozpočtu Mesta Ilava na rok 2012 – koniec hospodárskeho roka 2011:

- Už k dátumu 25.11.2011, teda k termínu, kedy na základe §9 odseku 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení mal byť rozpočet zverejnený minimálne 15 dní vopred na úradnej tabuli mesta pred posledným zasadnutím MsZ v roku 2011 boli zostavovateľom mestského rozpočtu na rok 2012 doručené všetky podklady, ktoré boli k vypracovaniu návrhu rozpočtu potrebné. Po ich následnom zapracovaní do hrubého návrhu rozpočtu bol prvotný rozdiel medzi príjmami a výdavkami v hodnote - 369 012 €. Podľa §10 odseku 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov bolo však mesto povinné zostaviť rozpočet vyrovnaný, poprípade prebytkový. Podľa spomínaného zákona musel byť teda kapitálový rozpočet vyrovnaný alebo prebytkový, zatiaľ čo schodkový mohol byť kapitálový rozpočet iba v prípade, ak by schodok rozpočtu bol krytý zostatkami finančných prostriedkov z minulých rokov, čo bol pre najbližšie plánovacie obdobie aj reálny výhľad pre Mesto Ilava.
- Zostavovatelia rozpočtu mesta napokon pristúpili k vyrovnaní kapitálového rozpočtu zapojením finančných prostriedkov z ostatných peňažných fondov vo výške 94 891 € na splácanie istiny úverov a lízingu a na vyrovnanie schodku kapitálového rozpočtu. V kapitálovom rozpočte bol schodok vo výške - 20 142 € krytý zapojením ostatných peňažných fondov cez príjmové finančné operácie. Vo finančných operáciách bol totiž prebytok rovnaký, teda 20 142 €. Následný rozdiel medzi príjmami a výdavkami sa znížil na - 274 121 €. Tento rozdiel vyplýval už ale len z bežného rozpočtu. Pôvodný bežný rozpočet po zapracovaní požiadaviek zahŕňal rozpočet na rozpočtové organizácie (ZUŠ, CVČ, ŠJ ZŠ, ŠKD a MŠ Ilava a Klobošice a ŠJ MŠ Ilava a Klobošice), ktoré mali v prvotnom hrubom návrhu rozpočtu výdavky v nadväznosti na výnos dane v hodnote 59,47 % z predpokladaného výnosu dane z príjmov poukázaný mestu na rok 2012. Na základe dohody poslancov MsZ v Ilave malo byť však na tieto organizácie vyčlenených iba 40 % z predpokladaného výnosu podielových daní poukázaný Mestu Ilava v roku 2012 ...
- Aby bol celkový rozpočet vyrovnaný, pristúpili zostavovatelia rozpočtu k zadržaniu bežných výdavkov mesta, o ktorých zapojení do rozpočtu sa stále rokovalo. Bežné výdavky boli zadržané o sumu schodku v bežnom rozpočte, čím mesto dosiahlo sice efekt optického vyrovnaní rozpočtu, nie však príliš opodstatneného a presvedčivého.
- Na sklonku roku 2011 neboli tiež známe termíny návratnosti finančných prostriedkov z projektov realizovaných v roku 2011:
  - napriek tomu, že minuloročná decembrová kontrola zo SO-RO (sprostredkovacieho orgánu spadajúceho pod riadiaci orgán Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR), zameraná na projektové akcie „Dni slovensko-českej kultúry“ a „Zahrajme si spoločne“

dopadla v našom meste priaznivo, nedávala žiadnu záruku, či finančné prostriedky natečú do mestskej kasy koncom roku 2011.

- o v novembri 2011 bola podaná aj žiadosť o poslednú platbu z projektu „Rekonštrukcia ciest a komunikácií CMZ v Ilave“, taktiež však nebolo isté či financie natečú do mestskej kasy ešte koncom roka 2011.
- Nakoľko sa nedali sa predvídať ani skutočnosti bezprostredne súvisiace s prípravou štátneho rozpočtu, ktorého predpokladaný termín schválenia (6.12.2011) korigoval s termínom schvaľovania domáceho rozpočtu, **návrh rozpočtu bol napokon MsZ v Ilave na jeho poslednom zasadnutí v roku 2011 predložený iba ako pracovný materiál určený k ďalšiemu rokovaniu**. Nebola totiž žiadna záruka, že avizovaná čiastka 1 283 mil. eur bude ako výnos dane prerozdelená mestám a obciam podľa pôvodne avizovaných prognóz. Štátny rozpočet je totiž najdôležitejším aspektom rozpočtu mesta, nakoľko prostredníctvom neho plynú do kasy mesta podstatná a nenahraditeľná časť jeho potrebných príjmov ...

Fakty a skutočnosti vstupujúce do 2. etapy prípravy návrhu rozpočtu Mesta Ilava na rok 2012 – január 2012:

- Štátny rozpočet bol na sklonku roka 2011 úspešne schválený a prognóza výnosu dane z príjmu fyzických osôb nás oprávňuje k očakávaniu, že do mestskej kasy môžeme očakávať príjem cca 1 350 000,- €
- Osvedčila sa predvídavosť zostavovateľov rozpočtu v súvislosti s návratnosťou finančných prostriedkov za v rámci projektových akcií „Dni slovensko-českej kultúry“ a „Zahrajme si spoločne“. Finančné prostriedky natekli do mestskej kasy začiatkom roka 2012 a v celkovej výške cca 41 000 € sú vítaným a očakávaným zdrojom bežných príjmov pre rozpočet roka 2012.
- Naopak, posledná platba z projektu „Rekonštrukcia ciest a komunikácií CMZ v Ilave“ vo výške cca 87 000 € na účet Mesta Ilava natekla ešte na sklonku roka 2011 a vylepšili tak bilanciu hospodárenia mesta v uplynulom hodnotiacom období roka 2011, ktoré podľa posledných prognóz bude zrejme z tohto pohľadu relatívne úspešné – vid' príloha 1“Porovnanie návrhov a plnení rozpočtovaných finančných prostriedkov rokov 2009, 2010 a 2011 k návrhu trojročného rozpočtu na roky 2012-2014“.
- Problematickým naďalej zostalo financovanie rozpočtových a príspevkových organizácií mesta, kde požiadavky mestských organizácií prevyšujú finančné možnosti mesta ...

Čo sa týka legislatívy, návrh rozpočtu rešpektuje všetky predpisy a zákony, ktoré s prípravou rozpočtu súvisia, to je

- zákon 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov a príslušných VZN, ktorými mesto stanovuje sadzby miestnych daní a poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady
- zákon č.564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, na základe ktorého v súlade s § 2 predmetného zákona, výnos dane z príjmov FO je v príslušnom rozpočtovom roku príjmom obcí vo výške 70,3 %
- zákon č. 597/2003 Z.z. o financovaní ZŠ, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatných súvisiacich právnych noriem
- Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 20. mája 2010 č. MF/11928/2010-421, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. decembra 2004 č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších predpisov Ministerstvo financií Slovenskej republiky podľa § 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Dodatok č.7 metodického usmernenia Ministerstva financií Slovenskej republiky k č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8. decembra 2004 a vysvetlivky k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie Číslo: MF/15976/2010-421 Ministerstvo financií Slovenskej republiky z dôvodu novelizácie opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. decembra 2004 č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších predpisov, prijatia nových právnych predpisov a potrieb aplikačnej

praxe pri uplatňovaní ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie mení a dopĺňa metodické usmernenie

- Príručku na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2012 až 2014, uverejnenú vo Finančnom spravodajcovi č. 2/2011, garantujúcu jeho metodickú správnosť

Rovnaká, ako po uplynulých rokoch, bola príprava návrhu rozpočtu v tom, že plne rešpektovala povinnosť ustanovenú znením §9 o viacročnom rozpočte a prechodné ustanovenie § 21 ods. 3 zákona 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorej sa viacročný rozpočet obce alebo vyššieho územného celku na nasledujúce rozpočtové roky zostavuje od roku 2006. Osobitne treba aj tohto roku zdôrazniť, že v zmysle §9 ods. 3 vyššie spomínaného zákona nie sú príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2013 a 2014 záväzné a majú iba informatívny charakter, predbežne mapujúci zámery mesta v jeho najbližšej budúcnosti. Či už v oblasti rozvoja územia a potrieb obyvateľstva, alebo všetkých jeho sprievodných programov.

Mesto Ilava od roku 2009 rešpektuje tiež povinnosť zostavovania mestského rozpočtu v programovej štruktúre. Znamená to, že rozpočet mesta vo svojej vypovedacej schopnosti disponuje ďalšími merateľnými ukazovateľmi, jednoznačne definujúcimi jeho ciele, potreby a zámery, ktoré ho robia oveľa kompatibilnejším a čitateľnejším. Programová rozpočtová štruktúra Mesta Ilava je rozčlenená do 9 programov zadaných samotným mestom Ilava, plne rešpektujúc rámec programovej štruktúry miest a obcí SR doporučený MF SR. Čo sa týka rozdielov v porovnaní rokov 2012 až 2014 menia sa v programovom rozpočte iba prvky podprogramov 9.1 Rekonštrukcia a modernizácia majetku mesta (Cesty a chodníky - MAS, rekonštrukcia verejného osvetlenia a rekonštrukcia budov a príslušených pozemkov z roku 2012 na rekonštrukcia verejného osvetlenia v roku 2013 a 2014), prvky podprogramov 9.2 Nákup pozemkov z roku 2012 na Nové investície v rokoch 2013 a 2014 a prvky podprogramov 9.3 Nové investície, ktoré sa v rokoch 2013 a 2014 presúvajú do prvkov podprogramu 9.2 a v podprogramoch 9.3 v uvedených rokoch zanikajú.

II. Druhá a typová skladba rozpočtu

Rok	2012	2013	2014
PRÍJMY	3 289 099	3 043 281	3 074 941
Bežný príjem	2 895 065	2 938 165	2 969 825
Kapitálový príjem	21 000	0	0
Finančné operácie - príjem	373 034	105 116	105 116
VÝDAVKY	3 289 099	3 043 281	3 074 941
Bežný výdaj	1 957 512	2 000 612	2 032 272
Bežný výdaj – RO	937 553	937 553	937 553
Kapitálový výdaj	319 258	33 500	33 500
Finančné operácie – výdaj	74 749	71 616	71 616
ROZDIEL	0	0	0
Bežný rozpočet	0	0	0
Kapitálový rozpočet	- 298 285	-33 500	-33 500
Finančné operácie	298 285	33 500	33 500

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách je návrh nového plánovacieho dokumentu mesta členený na rozpočet kapitálový a rozpočet bežný.

Čo sa týka kapitálového rozpočtu, ten je v návrhu zadaný príjmami vo výške 21 000,- € a nevyhnutnými plánovanými výdavkami vo výške 319 258,- €. Je teda schodkový s prepadom -298 258,- € a jeho vykrytie je plánované z prebytku finančných operácií.

Napriek skutočnosti, že tradičné **príjmy kapitálového rozpočtu**, pochádzajúce v oblasti kapitálov z predaja majetku sa v uplynulých plánovacích obdobiach takmer úplne vyčerpali, tieto zdroje z predaja majetku sa nevytratili ani z návrhu príjmov kapitálového rozpočtu na rok 2012 a tvoria jediné časť príjmov kapitálového rozpočtu pre rok 2012, zadanú finančnou čiastkou 15 000,- € z predaja kapitálových aktív a 6 000,- € z predaja pozemkov a nehmotných aktív.

Pri plánovaní kapitálových výdavkov návrh rozpočtu na rok 2012 - popri výdavkoch, ktorých krytie sa objavuje z predaja majetku (zdroj 41) vo výške 21 000,- € (711 - nákup pozemkov a nehmotných aktív a 717 - realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia) uvažuje sa v oblasti výstavby aj s výdavkami krytými z iných zdrojov (46-prevody z finančných fondov) v celkovej výške 298 285,- €, potrebnými na výdavky verejnej správy

(161 350,- €), výstavby (119 700,- €) a komunikácii (17 325,- €).

Bežný rozpočet je charakterizovaný príjmami 2 895 065,- € a výdavkami v celkovej výške 2 895 065,- €, z ktorých výška výdavkov pre rozpočtové organizácie mesta je 937 553,- € a výška ostatných bežných výdavkov mesta je 1 957 512,- €. Bežný rozpočet je vyrovnaný.

Bežné príjmy sa odvíjajú z dvoch základných zdrojov a to zo štátneho rozpočtu v celkovej výške 631 810,- € a z vlastných príjmov mesta vo výške 2 263 255,- €.

Čo sa týka výdavkovej časti návrhu bežného rozpočtu, ten bol zostavený na základe zaužívanej empirie z minulých rokov, to znamená, že rešpektuje komplexné fungovanie mestského úradu a mesta ako takého vo všetkých rovinách, či už z hľadiska rozvrhu funkčnej alebo ekonomickej klasifikácie, mzdami zamestnancov počnúc a výdavkami na ich cestovné končiac.

Okrem kapitálového a bežného rozpočtu, súčasťou rozpočtu mesta sú aj **finančné operácie**, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov z peňažných fondov mesta a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie a pôžičky, či návratné finančné výpomoci poskytnuté z rozpočtu obce. Finančné operácie tvoria prebytok vo výške **298 285,- €** z ktorej bude vykrytý rovnako vysoký schodok kapitálového rozpočtu. **Príjmy finančných operácií** pre rok 2012 sa z tohto dôvodu vyšplhajú na sumu **373 034,- €** (všetky príjmy budú realizované prevodmi prostriedkov z peňažných fondov), **výdavky finančných operácií budú 74 749,- €** a budú v celom svojom objeme tvorené transakciou verejného dlhu.

III. Postrehy, pripomienky, skutočnosti

Odhladnuc od matematickej dokonalosti a upokojujúcej vyrovnanosti navrhovaných finančných príjmov a výdavkov, nemožno opomenúť najmä opodstatnenosť tohto matematického vyrovnania. Práve v súvislosti s ním treba zdôrazniť niektoré fakty a skutočnosti, ktoré od samého začiatku strpčovali a strpčujú zostavovateľom nového rozpočtu život - najmä:

- Platnosť uznesenia MsZ č. 8/2011, bod F 4, hovorí o doriešení financovania rozpočtových a príspevkovej organizácií Mesta Ilava, konkrétne pri rozpočtových organizáciách s prihliadnutím na 40%-ný limit podielových daní (Nariadenie vlády SR o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve č. 668/2004 Z.z. z 1. decembra 2004) ...
- Skutočnosť, že 40% predpokladaného výnosu dane, ktorý je na rok 2012 pre Mesto Ilava odhadovaný na 1 350 000,- € tvorí finančnú čiastku 540 000,- €. Tá však podľa dostupných informácií z rozpočtových organizácií nedokáže vykryť ani ich náklady na mzdy a odvody. V súčasnom návrhu rozpočtu tvorí percentuálny podiel z plánovaného výnosu dane 51% ...
- Rovnako ako u rozpočtových organizácií, s nemalými problémami počas roka 2012 sa budú potýkať aj TSM Ilava, ktoré sú príspevkovou organizáciou mesta. Ich financovanie – okrem platieb za verejné osvetlenie a komunálny odpad – by malo byť podľa mesta v roku 2012 zabezpečované mesačnými, prísne zúčtovateľnými príspevkami mesta vo výške 16 000,- € (192 000,- € / rok). Požiadavka TSM však predstavuje finančnú čiastku 25 000,- € / mesiac, čo v prepočítaní nákladov na celý hospodársky rok 2012 predstavuje v ich financovaní schodok cca 108 000,- € ...

IV. Záverečné stanovisko

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené fakty a skutočnosti,

d o p o r u č u j e m

po prerokovaní a dokonalom zvážení všetkých avizovaných pripomienok Mestskému zastupiteľstvu v Ilave tento dokument schváliť a následne zobrať na vedomie aj návrh rozpočtu mesta na ďalšie dva roky, teda na roky 2013 a 2014.

Viacročný rozpočet svojou koncepciou plne rešpektuje všetky právne normy a všeobecne platné zásady spojené s prípravou rozpočtu mesta, ako i súčasnú situáciu a hospodárske možnosti mesta a štátu. V prípade nových závažných skutočností, vyskytnuvších sa po schválení nového rozpočtu na rok 2012, doporučujem schválený rozpočet upraviť prostredníctvom zákonných rozpočtových opatrení, nadobúdajúcich funkčnosť svojho uplatnenia a opodstatnenia ihneď po nadobudnutí jeho právoplatnosti.

V Ilave, dňa 15.01.2012

Ing. Jozef T I C H Ý
hlavný kontrolór mesta